

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 6C/243/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513206606
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Judita Dubjelová
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2014:8513206606.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa samosudkyňou JUDr. Juditou Dubjelovou v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, pr. zast. advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421 proti odporcovi: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, IČO: 00 166 073 v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a**.
Odporcovi súd **n e p r i z n á v a** náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom doručeným Okresnému súdu Vranov nad Topľou dňa 27.9.2012 sa navrhovateľ domáhal, aby súd zaviazal odporcu na zaplatenie náhrady majetkovej škody vo výške 125 eur a nemajetkovej ujmy vo výške 315,32 eur.

Návrh odôvodnil tým, že navrhovateľ je právnickou osobou, ktorá vykonáva na základe registrácie podnikateľskú činnosť v oblasti poskytovania krátkodobých úverov a ako oprávnený subjekt (veriteľ zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX, kde dlžníkom je B. E., nar. X.X.XXXX) navrhol písomným podaním súdnemu exekútorovi vykonať exekúciu na pohľadávku, ktorá vznikla neplnením záväzku zo zmluvy o úvere. Súdny exekútor predložil návrh navrhovateľa na vykonanie exekúcie spolu s exekučným titulom Okresnému súdu Vranov nad Topľou a požiadal ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Exekučný súd žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie prijal na ďalšie konanie, čím došlo k zákonnému založeniu povinnosti zaoberať sa touto žiadosťou a rozhodnúť o nej v zákonom stanovenej dobe. Podľa navrhovateľa v exekučnom konaní je založená povinnosť exekučného súdu rozhodnúť o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie do 15 dní od doručenia tejto žiadosti, ak exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie rozhodcovského súdu. Exekučný súd rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie až dňa 31.10.2011 a to rozhodnutím o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia. K rozhodnutiu o žiadosti o udelenie poverenia tak došlo po uplynutí zákonom stanovenej lehoty (omeškanie viac ako 171 dní), a to napriek tomu, že prejednávaná vec nevykazovala prvky nadmernej právnej zložitosti a nevyžadovala takú spoluprácu s účastníkmi konania, ktorá by mohla mať svojou komplexnosťou podstatný vplyv na čas potrebný na posúdenie a rozhodnutie. Navrhovateľ ďalej uviedol, že v predmetnom prípade neexistovala a neexistuje okolnosť, ktorá by umožňovala exekučnému súdu postupovať nesústredene a so zbytočnými prietiahmi tak, že k vydaniu rozhodnutia o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pristúpil až po veľmi dlhej dobe.

Z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu si navrhovateľ uplatnil náhradu majetkovej škody, ako aj nemajetkovej ujmy v peniazoch. Majetkovú škodu predstavuje náhrada účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a vymáhania pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi doručením žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a rozhodnutím o nej. V tomto období vynaložil navrhovateľ na správu pohľadávky

prostredníctvom pracovných výkonov zamestnancov pomocou informačného systému sumu 70 eur, na udržiavanie a správu informačného systému sumu 40 eur a na administratívne spracovanie textov urgencií exekučnému súdu, na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií adresovaných exekučnému súdu, na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolou stavu konania na exekučnom súde sumu 15 eur. V období medzi doručením žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a rozhodnutím o nej tak navrhovateľ vynaložil márne sumu 125 eur.

Navrhovateľ si zároveň uplatnil aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože samotné konštatovanie porušenia práva na rozhodnutie o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej dobe v spojení s porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a práva na prejednanie veci v primeranom čase zaručeného čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Nesprávny úradný postup exekučného súdu je podľa názoru navrhovateľa dôsledkom jeho nesústreďenej činnosti takej intenzity, ktorá má za následok zbytočné prieťahy v konaní spojené so zásahom do výkonu majetkových práv navrhovateľa, pričom márnym plynutím času boli reálne ohrozené legitímne očakávania navrhovateľa, že dôjde k vymoženiu pohľadávky a tiež došlo k vyvolaniu rizika zániku povinného, rizika zmarenia účelu konania pre stratu kontaktu s povinným a rizika insolvenčnej povinného. Navrhovateľ zdôraznil, že v prípade včasného rozhodnutia exekučného súdu mohol efektívne a účinne uskutočniť rad iných krokov smerujúcich k zabezpečeniu vymožitelnosti pohľadávky a príslušenstva, pretože by vedel, že žiadosť o udelenie poverenia bola zamietnutá. Tiež boli nezákonným zásahom vyvolané u členov riadiacich orgánov spoločnosti navrhovateľa a majiteľov pocity frustrácie, úzkosti, nespravodlivosti, neistoty a nedôvery v právo a rovnosť v spoločnosti, ďalej bol spôsobený zánik plánovaných podnikateľských aktivít navrhovateľa, strata zisku z realizovaného obchodu vyvolala hospodársku stratu, nezákonným zásahom vyvolaná situácia ovplyvnila ďalšie podnikateľské postupy navrhovateľa a spôsobila neistotu v plánovaní ďalších rozhodnutí, ktoré mohol prijať. Pri určovaní primeranej náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal z doktríny prijatej Ústavným súdom SR, podľa ktorej, ak ide o zbytočné prieťahy v súdnom konaní, je spravodlivé, ak sa na každý rok poznačený prieťahmi vzťahuje sankcia 660 eur, čo predstavuje alikvótnym pomerom sumu 55 eur za každý mesiac omeškania v činnosti exekučného súdu. Pretože v predmetnej veci bol exekučný súd bezdôvodne nečinný viac ako 171 dní, uplatňuje si navrhovateľ ako primeranú náhradu nemajetkovej ujmy sumu 315,32 eur. Navrhovateľ tiež uviedol, že v zmysle zákonného postupu písomne požiadal odporcu o predbežné prerokovanie jeho nároku na náhradu škody podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., odporca na jeho žiadosť pozitívne nereagoval.

Okresný súd Vranov nad Topľou uznesením č.k. 10C/809/2012-8 zo dňa 10.10.2012 spojil veci vedené pod sp. zn. 10C/809/2012, 10C/810/2012, 10C/811/2012, 10C/812/2012, 10C/813/2012, 10C/814/2012, 10C/815/2012, 10C/816/2012, 10C/817/2012, 10C/818/2012, 10C/819/2012, 10C/820/2012, 10C/821/2012 na spoločné konanie s tým, že tieto veci sa budú ďalej viesť pod sp. zn. 10C/809/2012.

Uznesením č.k. 7NcC/46/2012-10 zo dňa 18.10.2012 Krajský súd v Prešove vylúčil sudcov Okresného súdu Vranov nad Topľou z prejednávania a rozhodovania vo veci a vec prikázal tunajšiemu súdu.

Uznesením č.k. 6C/350/2012-40 zo dňa 29.10.2013 súd vylúčil z konania sp. zn. 6C/350/2012 veci spojené uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 10C/809/2012-8 zo dňa 8.10.2012 a pôvodne vedené pod sp. zn. 10C/809/2012, 10C/810/2012, 10C/811/2012, 10C/812/2012, 10C/813/2012, 10C/814/2012, 10C/815/2012, 10C/816/2012, 10C/817/2012, 10C/818/2012, 10C/819/2012, 10C/820/2012, 10C/821/2012 na samostatné konanie.

Súd poučil účastníkov konania o ich procesných právach a povinnostiach, odporcovi doručil návrh na začatie konania, vyzval ho, aby sa k predmetu sporu písomne vyjadril v lehote 15 dní a v prípade, že uplatnený nárok v celom rozsahu neuznáva, aby vo vyjadrení uviedol rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu a pripojil listiny, na ktoré sa odvoláva a označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení.

Odporca v písomnom vyjadrení zo dňa 6.5.2013 s návrhom nesúhlasil. Konštatoval, že podanie navrhovateľa je potrebné vyhodnotiť za zmaťochné z dôvodu absentujúcich relevantných údajov a k návrhu nepripojených relevantných dôkazov, na ktoré poukazoval. Navrhovateľ odkázal najmä na exekučný spis, čím v skutočnosti preniesol dôkaznú povinnosť na súd napriek tomu, že dôkazné bremeno je na navrhovateľovi. Odporca navrhol konajúcejmu súdu aplikáciu ustanovenia § 43 ods. 1

Občianskeho súdneho poriadku uvádzajúc, že nie je jasný ani titul nároku na náhradu škody. Z návrhu nie je zrejmé, z akého titulu sa domáha náhrady škody, či z titulu nesprávneho úradného postupu z dôvodov prieťahov alebo z dôvodu nerozhodnutia v zákonom stanovenej lehote. Čo sa týka uvádzaných prieťahov v konaní, navrhovateľ neuviedol kroky, ktoré podnikol na ich odstránenie. Odporca tiež uviedol, že posudzovať prieťahy v konaní má právomoc iba predseda súdu alebo Ústavný súd SR. Žiadosť navrhovateľa o informáciu o stave konania nemožno podľa odporcu považovať za riadny prostriedok, ktorý by smeroval k zabráneniu tvrdených prieťahov a k ich účinnému odstráneniu ani neuviedol, či využil možnosť podania sťažnosti na zbytočné prieťahy v príslušných konaniach predsedovi okresného súdu alebo možnosť podania ústavnej sťažnosti. Odporca poukázal na to, že dňa 23.4.2012 mu boli doručené prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Vzhľadom na skutočnosť, že už dňa 27.9.2012 boli na súd doručené prvé žaloby vo veci, je zrejmé, že navrhovateľ ich nepodal po uplynutí 6-mesačnej lehoty v zmysle zákona, ale skôr. Preto ide o predčasne uplatnený nárok na súde. Navrhovateľ neposkytol žiadnu súčinnosť pri predbežnom prerokovaní podaných žiadostí a tým zmaril akúkoľvek možnosť predbežne prerokovať nárok na náhradu škody na príslušnom orgáne.

K uplatnenému nároku odporca uviedol, že pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej správy musia byť v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. splnené tri podmienky - existencia nezákonného rozhodnutia, resp. nesprávneho úradného postupu, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou, pričom tieto podmienky musia byť splnené súčasne.

K nesprávne úradnému postupu odporca uviedol, že prax ukázala už dávnejšie, že lehota na poverenie exekútora je výraznou prekážkou toho, aby mohli súdy objektívne posúdiť zákonnosť exekúcie, ak exekučným titulom je notárska zápisnica alebo rozhodcovský rozsudok. Zároveň v tejto súvislosti zdôraznil skutočnosť, že z § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyplýva, že lehota 15 dní sa nevzťahuje na vydanie rozhodnutia, ktorým súd zamietne žiadosť o vydanie poverenia. 15-dňová lehota sa týka prípadu, keď súd poverí exekútora vykonaním exekúcie vykonaním exekúcie na základe exekučného titulu. Ak ho súd nepoverí vykonaním exekúcie, 15-dňová lehota neplatí a logicky nie je možné predpokladať, že by bol zámer zákonodarcu určiť v takomto prípade 15-dňovú lehotu, keďže ide o zložitý proces posudzovania žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrhu na vykonanie exekúcie a exekučného titulu. Podľa odporcu samotné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty, neznamená automaticky prieťahy v konaní. Zo skutkových okolností, ktoré sa týkajú rozhodovania o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, je zrejmé, že skúmanie vykonateľnosti rozhodcovských rozsudkov si vyžaduje osobitnú právnu úvahu najmä s ohľadom na to, že tieto sa týkajú právnych vzťahov podliehajúcich režimu spotrebiteľských zmlúv.

K prieťahom v konaní odporca poukázal na ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., v zmysle ktorého pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo zbytočných prieťahov v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prieťahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prieťahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prieťahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd SR konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, pričom uviedol, že navrhovateľ nepreukázal, že by v danej veci takýmto spôsobom bolo konštatované porušenie práva navrhovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Podľa názoru odporcu skutočnosť, či v konkrétnom prípade bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, je kompetentný preskúmať jedine Ústavný súd SR.

Odporca tiež vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku, pri ktorom došlo k uplynutiu 15-dňovej lehoty od doručenia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pred dňom 23.4.2009 (t.j. tri roky pred dňom, kedy boli odporcovi doručené prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku).

Ďalej odporca uviedol, že navrhovateľ nepreukázal ani vznik, ani výšku škody. Podľa odporcu akákoľvek výška nákladov na správu informačného systému a udržiavanie systému vznikla navrhovateľovi bez ohľadu na tvrdené prieťahy a jej uplatnenie považuje odporca za účelové, keďže navrhovateľ ako spoločnosť, ktorá sa zaoberá spotrebiteľskými úvermi, k svojej činnosti nepochybne potrebuje a využíva informačný systém, ktorý poskytuje prehľad poskytnutých úverov. Požadovať paušálne sumy za veľmi všeobecne uvedené činnosti je podľa odporcu nesprávne a účelové. Skutočnú škodu je potrebné dokázať listinami, resp. skutočnosťami, pretože inak je preskúmanie žalovaného nároku znemožnené.

K nemajetkovej ujme uviedol, že navrhovateľ nesprávne vychádzal z paušálnej sumy 660 eur za každý rok prieťahov v konaní s poukazom na viacero nálezov ústavného súdu. Poskytovanie finančného zadosťučinenia nie je automatické a podlieha podrobnému skúmaniu prípadu zo strany súdu. Ústavný súd SR vychádzal pri rozhodovaní o poskytnutí finančného zadosťučinenia za zbytočné prieťahy aj z významu sporu pre navrhovateľa, tiež prihliadal na to, či sťažnosť adresovaná predsedovi súdu viedla k náprave a preto je neadekvátne, aby sa priznala náhrada podľa vybraných nálezov Ústavného súdu SR. Odporca uviedol, že navrhovateľ nepreukázal vznik nemajetkovej ujmy a ani to, že by sa mala poskytovať jej náhrada v peniazoch. Odporca tiež poukázal na skutočnosť, že vzhľadom na praktiky navrhovateľa, ktoré sú verejnou, špecializovanými organizáciami na ochranu spotrebiteľov i napríklad Európskou komisiou, Generálnym riaditeľstvom pre spravodlivosť vnímané negatívne, súdy musia obzvlášť opatrne zvažovať rozhodovanie o návrhoch navrhovateľa, keďže v prípade navrhovateľa nastáva zvýšené riziko ohrozenia alebo porušenia práva spotrebiteľa. Výšku nemajetkovej ujmy je potrebné posudzovať podľa § 17 ods. 3 zákona 514/2003 Z.z. po zohľadnení osoby poškodeného, vnímania jeho doterajšieho pôsobenia, minimálnej závažnosti prípadnej ujmy a následky, ktoré navrhovateľovi mohol namietaný nesprávny úradný postup spôsobiť.

Navrhol tiež návrh zamietnuť s odôvodnením, že vychádzajúc zo základnej charakteristiky príčinnej súvislosti, ako priameho a bezprostredného vzťahu príčiny a následku, nemožno tvrdiť, že navrhovateľovi vznikla škoda postupom exekučného súdu.

Hoci navrhovateľ zastúpený právnym zástupcom bol uznesením č.k. 6C/350/2012-19 zo dňa 27.3.2013, ktoré prevzal dňa 8.4.2013, poučený o jeho procesných právach a povinnostiach, okrem iného aj podľa ust. § 120 ods. 4 O.s.p., súd ho výzvou zo dňa 3.9.2013, ktorú si prevzal dňa 5.9.2013, opakovane vyzval, aby súdu oznámil spisové značky jednotlivých exekučných konaní, doplnil dátumy doručenia ním uvádzaných podaní na súd a predložil ich fotokópie, predložil súdu fotokópiu rozhodnutia súdu, od ktorého odvodzuje nezákonný úradný postup súdu, uviedol a preukázal, kedy sa dozvedel o vzniku škody, preukázal výšku skutočnej škody a zaujal právne stanovisko k tvrdeniam uvádzaným vo vyjadrení odporcu. Právny zástupca navrhovateľa na výzvu súdu nereagoval.

Keďže v danom prípade ide v zmysle § 200ea O.s.p. o drobný spor (teda konanie, predmetom ktorého nie je suma presahujúca 1 000 eur), súd s poukazom na § 115a ods. 2 O.s.p. dňa 28.5.2014 oznámil na úradnej tabuli súdu, že dňa 12.6.2014 o 10.45 hod. bude vo veci účastníkov konania verejne vyhlásený rozsudok bez nariadenia pojednávania a následne tento rozsudok v uvedený deň aj vyhlásil.

Súd sa oboznámil s vyjadrením právneho zástupcu navrhovateľa zo dňa 22.4.2013 a s vyjadrením odporcu zo dňa 6.5.2013 a vykonal dokazovanie kópiou spisu Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 3Er/1058/2011, najmä žiadosťou o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrhom na vykonanie exekúcie, uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 3Er/1058/2011-10 zo dňa 19.9.2010, oboznámil sa s ostatným spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

Exekučné konanie vedené na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 3Er/1058/2011 sa začalo dňa 13.5.2011, kedy navrhovateľ ako oprávnený doručil súdnemu exekútorovi JUDr. Rudolfovi Krutému, Exekútorský úrad Bratislava návrh na vykonanie exekúcie. Dňa 19.7.2011 doručil súdny exekútor Okresnému súdu Vranov nad Topľou žiadosť o udelenie poverenia spolu s návrhom na vykonanie exekúcie a exekučným titulom - rozhodcovským rozsudkom. Okresný súd Vranov nad Topľou rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia uznesením č.k. 3Er/1058/2011-10 zo dňa 19.9.2011 tak, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Okresný súd Vranov nad Topľou teda rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na 62. deň odo dňa jej doručenia súdu.

Na základe uvedeného skutkového stavu súd právne uzatvára:

Podľa § 115a ods. 2 O.s.p., pojednávanie nie je potrebné nariaďovať ani v drobných sporoch.

Podľa § 200ea ods. 1 O.s.p., ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1 000 eur, od toho okamihu ide o drobný spor.

Podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z. účinného do 31.12.2012 (teda v čase podania návrhu na začatie konania), vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

1. škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak,
2. škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,
3. škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1, ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 31.12.2012 (teda v čase podania návrhu na začatie konania), štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehoty, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 16 ods. 1, ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 31.12.2012 (teda v čase podania návrhu na začatie konania), ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Každý je povinný bez zbytočného odkladu na požiadanie príslušného orgánu, ktorý koná v mene štátu, písomne oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre predbežné prerokovanie nároku.

Podľa § 17 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z., uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 zákona 514/2003 Z.z., v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 17 ods. 3 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa § 19 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 31.12.2012, právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia.

Podľa § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení účinnom do 18.1.2013, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul; ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d) zákona č. 233/1995 Z.z. podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila a vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských súdov a rozhodcovských komisii a zmierov nimi schválených.

Navrhovateľ sa v predmetnom konaní domáhal náhrady škody a nemajetkovej ujmy v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Vranov nad Topľou v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 3Er/1058/2011.

Súd po vykonanom dokazovaní a po zhodnotení dôkazov jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti dospel k názoru, že návrh navrhovateľa je nedôvodný, preto ho zamietol.

Pokiaľ ide o odporcom namietané nedostatky návrhu na začatie konania, súd konštatuje, že návrh navrhovateľa na začatie konania má všetky náležitosti v zmysle § 79 ods. 1 O.s.p., z petitu - navrhovaného výroku súdu je zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha, i keď súd prisvedčuje argumentácii odporcu, že navrhovateľ by mal jasným spôsobom identifikovať exekučné konanie, v ktorom mu mala byť spôsobená škoda, o to zvlášť, že v namietanom exekučnom konaní bol účastníkom konania.

V prvom rade súd preskúmal odôvodnenosť odporcom vznesenej námietky premlčania a dospel k záveru, že právo navrhovateľa domáhať sa náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom v tomto prípade nie je premlčané - v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 3Er/1058/2011 bola žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie doručená dňa 19.7.2011, teda až po dni 23.04.2009, z ktorého vychádzal odporca ako hraničného dňa, nakoľko tento predstavuje tri roky pred dňom, kedy mu boli doručené prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku.

V zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom. Navrhovateľ v prejednávanej veci len tvrdil, že v každej veci podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku, na ktorú odporca nereagoval pozitívne. Z vyjadrenia odporcu vyplýva, že prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo strany navrhovateľa boli doručené dňa 23.4.2012. Návrh bol doručený súdu dňa 27.09.2012 t.j. predčasne, pred uplynutím 6-mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku. Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody do 6 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať nároku na súde. Ak tak urobí skôr, ide o predčasne podanú žalobu, čo predstavuje dôvod na zamietnutie žaloby z dôvodu predčasnosti.

Podľa právnej úpravy sa za nesprávny úradný postup považuje porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb. Právo na náhradu škody pritom má len ten, komu

bola takým postupom spôsobená škoda. Vo všeobecnosti v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. musia byť pre naplnenie zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci splnené všeobecné podmienky, a to nezákonné rozhodnutie, resp. nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Navrhovateľ nepreukázal splnenie všetkých predpokladov zodpovednostného právneho vzťahu.

V predmetnej veci podľa navrhovateľa nesprávny úradný postup Okresného súdu Vranov nad Topľou bol v tom, že o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie rozhodol oneskorene, keď súd bol bezdôvodne nečinný podľa tvrdenia navrhovateľa viac ako 171 dní. Z exekučného spisu však vyplýva, že žiadosť o udelenie poverenia bola doručená súdu dňa 19.7.2011 a súd o nej rozhodol dňa 19.9.2011, teda na 62. deň po jej doručení.

Súd mal v konaní preukázané, že navrhovateľ nepodal v predmetnom exekučnom konaní sťažnosť na prieťahy v konaní (v návrhu síce uviedol, že vyvinul enormné úsilie na docielenie vecného posunu v exekučnom konaní a primäl tým porušovateľa na vydanie rozhodnutia, pričom poukázal na žiadosti o informáciu o stave konania zo dňa 2.7.2009, 23.9.2009, 13.11.2009, 25.2.2010 a sťažnosťami na prieťahy v konaní zo dňa 30.8.2010, 23.11.2010 a 25.5.2011, ale žiadosti o stav konania ani sťažnosti na prieťahy neboli podané v predmetnej exekučnej veci, keďže boli podané ešte pred začatím exekučného konania, preto súd na tieto skutočnosti neprihliadal). Otázkou, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, je kompetentný preskúmať len Ústavný súd SR, ktorý ju preskúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä z pohľadu troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu. Súadne a tým i exekučné konanie nie je kompetentný preskúmať súd v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z., ale len Ústavný súd SR na podklade ústavnej sťažnosti, resp. predseda súdu na podklade sťažnosti na prieťahy. I keď súd v predmetnom konaní vzhľadom na tvrdený okamih spôsobenia škody postupuje podľa znenia zákona č. 514/2003 Z.z. účinného do 31.12.2012 zastáva názor, že v zmysle § 9 ods. 1 tohto zákona, je dôležité pri skúmaní existencie nesprávneho úradného postupu a porušenia povinnosti urobiť určitý úkon v ustanovenej lehote, pri skúmaní nečinnosti orgánu verejnej moci a skúmaní zbytočných prieťahov v konaní alebo iného zásahu vychádzať z vyššie uvedených záverov, pretože i samotná súdna prax v tejto oblasti vyvolala potrebu uviesť výslovne do právnej úpravy možnosť vychádzať v takýchto konaniach o náhradu škody len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prieťahy v konaní, prípadne žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prieťahy a pod. (viď znenie § 9 citovaného zákona účinného od 1.1.2013). Uvedené je dôležité nielen z pohľadu kompetencie príslušného orgánu posudzovať prieťahy v konaní, resp. porušenia ústavného práva, ale i z pohľadu splnenia si všeobecnej preventívnej povinnosti podľa § 415 Občianskeho zákonníka, keďže si navrhovateľ nepočínal tak, aby nedošlo ku škode na majetku. I keď predmetom konania o nárokoch navrhovateľa je skúmanie nesprávneho úradného postupu súdu a s tým vzniknutej majetkovej škody alebo nemajetkovej ujmy, súd považuje za správne poukazovať i na rozhodnutia Ústavného súdu SR, pretože v konaniach pred ústavným súdom, kde sa posudzuje porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, sa v podstate skúmajú a vyhodnocujú tie isté okolnosti, a to je zákonná lehota na rozhodnutie, ostatné okolnosti prípadu, úkony súdu, úkony účastníka konania, zložitosť veci a podobne. Súd má za to, že nemožno všeobecne rozhodnutie súdu po zákonom stanovenej lehote posudzovať bez ďalšieho ako nesprávny úradný postup súdu. Osobitne v exekučných konaniach pri posudzovaní návrhov na vykonanie exekúcie na podklade exekučných titulov rozhodcovských rozsudkov a notárskych zápisníc sa javí 15-dňová lehota na vydanie poverenia výraznou prekážkou pre objektívne posúdenie zákonnosti exekúcie. Navyiac zo samotnej dikcie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku účinného ku dňu podania žiadosti o vydanie poverenia vyplýva, že lehota 15 dní sa nevzťahuje na vydanie rozhodnutia v prípade, ak exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok.

Čo sa týka druhého predpokladu zodpovednosti štátu za škodu, a to existencie majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, súd sa stotožnil s argumentáciou odporcu a dospel k záveru, že navrhovateľ ich v konaní nepreukázal, teda neuniesol dôkazné bremeno.

Súd mal za to, že aj v prípade, že by existovala možnosť vzniku škody, je možné nahradiť iba skutočnú škodu a ušlý zisk, ktorých vznik je povinný navrhovateľ preukázať. Navrhovateľ v konaní nepredložil a ani neoznačil žiaden dôkaz preukazujúci vznik majetkovej škody a škodu vyčíslil paušálne za pracovné výkony zamestnancov, udržiavanie a správu informačného systému, administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom a za administratívne spracovanie textov urgencií

adresovaných exekučnému súdu, na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií adresovaných exekučnému súdu, na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolou stavu konania na exekučnom súde. Z exekučného spisu súd žiadne urgencie zo strany navrhovateľa nezistil a ten ich žiadnym spôsobom nepreukázal. Paušálne vyčíslené administratívne výdavky nie sú skutočnou škodou a jedná sa iba o jednostranné tvrdenia navrhovateľa, ktoré nemajú oporu v predložených či označených dôkazoch. Súd sa tiež stotožňuje s názorom odporcu, že akákoľvek výška nákladov na správu informačného systému a udržiavanie systému by vznikla navrhovateľovi bez ohľadu na tvrdené priesťahy, keďže navrhovateľ ako spoločnosť, ktorá sa zaoberá spotrebiteľskými úvermi, k svojej činnosti nepochybne potrebuje a využíva informačný systém, ktorý poskytuje prehľad poskytnutých úverov. Požadovať paušálne sumy za veľmi všeobecne uvedené činnosti je podľa súdu nesprávne a účelové. Navrhovateľ v konaní nepreukázal vynaloženie uplatnených nákladov na správu a vymáhanie pohľadávky. Podľa názoru súdu nestačí samotné tvrdenie navrhovateľa o tom, že mu vznikli náklady, ktoré vyčísliť bez predloženia dôkazu o ich vynaložení.

Navrhovateľ sa tiež domáhal náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože mal za to, že samotné konštatovanie porušenia práva na rozhodnutie o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej dobe nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom a ak nie je možné túto ujmu uspokojiť inak. Z uvedeného vyplýva, že nedodržanie zákonnej lehoty automaticky nezakladá nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Aj tu platí povinnosť preukázania nemajetkovej ujmy, pretože okolnosť nedodržania zákonnej lehoty, bez osvedčenia skutočností preukazujúcich dopad nesprávneho úradného postupu, jeho vplyvu, následkov na navrhovateľa v rôznych oblastiach pôsobenia, nemá za následok automatický vznik nároku na nemajetkovú ujmu. Konanie o náhradu škody a nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z.z. je totiž súdnym konaním, v ktorom platí zásada kontradiktórnosti a unesenia dôkazného bremena účastníkom konania. Všeobecne platí, že predpokladom na uplatnenie nemajetkovej ujmy v súlade s § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. je preukázanie následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Navrhovateľ uviedol, že nezákonným zásahom vyvolaná situácia ovplyvnila ďalšie podnikateľské postupy a spôsobilá neistotu v plánovaní ďalších rozhodnutí, ktoré mohol prijať. Navrhovateľ však svoje tvrdenia nijakým spôsobom nekonkretizoval a ničím nepreukázal. Náhradu nemajetkovej ujmy však nemožno priznať iba na základe abstraktných tvrdení účastníka, ktoré nie sú preukázané a konkretizované, napríklad minimálne špecifikovaním, aké podnikateľské postupy a aktivity boli postupom súdu ovplyvnené. Nemajetková ujma nezávisí automaticky len od konštatovania nedodržania zákonnej lehoty, ale aj od okolností jednotlivého prípadu. Súd má za to, že rozhodnutie súdu na 62. deň od doručenia žiadosti o udelenie poverenia nemohlo spôsobiť neistotu alebo vznik akejkoľvek škody, či nemajetkovej ujmy. Odhliadnuc od skutočnosti, že navrhovateľ nijako nepreukázal ani vznik skutočnej škody ani nemajetkovej ujmy, je nepravdepodobné, že by za dobu omeškania s rozhodnutím o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie došlo k tak závažnej ujme, ako popisoval navrhovateľ a v dôsledku toho vznikol navrhovateľovi nárok na majetkovú škodu a na nemajetkovú ujmu.

Súd má tiež za to, že navrhovateľ nepreukázal ani splnenie tretieho predpokladu zodpovednosti štátu za škodu, keď nepreukázal existenciu priamej príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a uplatňovanou majetkovou škodou a nemajetkovou ujmu.

Navrhovateľ teda v konaní nepreukázal ani vznik majetkovej škody, ani vznik nemajetkovej ujmy na jeho strane, ani tú skutočnosť, že by zo strany exekučného súdu v exekučnom konaní išlo o nesprávny úradný postup spočívajúci v ním uvádzaných zbytočných priesťahoch a napokon nepreukázal ani príčinnú súvislosť medzi prípadným nesprávnym úradným postupom exekučného súdu a prípadnou navrhovateľovi vzniknutou či už majetkovou škodou alebo nemajetkovou ujmu, teda nepreukázal v tomto konaní ani jednu z podmienok zakladajúcich v dotknutých prípadoch zodpovednosť odporcu za škodu a nemajetkovú ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 514/2003 Z.z., preto súd jeho návrh zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého účastník, ktorý má úspech vo veci, má právo na náhradu účelne vynaložených trov konania. Odporca si náhradu trov konania uplatnil, ale nevyčísliť ich výšku a z obsahu spisu nevyplýva, aby mu nejaké trovy vznikli, preto mu súd náhradu trov konania nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

1. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, musí byť podpísané a datované, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

2. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ustanovenia § 205a ods. 1 O.s.p., skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak

a/ sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,

b/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,

c/ odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,

d/ ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Ustanovenie § 205a ods. 1 O.s.p. sa nepoužije v konaniach podľa § 120 ods. 2 O.s.p.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z.